

Hírsugár

96.

**Az ELFT
Sugárvédelmi Szakosztályának
tájékoztatója**

96. szám

2023. január

Hírsugár

Az ELFT Sugárvédelmi Szakosztályának tájékoztatója

96. szám (2023. január)

ISSN 1417-8257

Felelős kiadó: Pesznyák Csilla, a Szakosztály elnöke

Szerkesztők: C. Szabó István (felelős szerkesztő), Deme Sándor és Déri Zsolt

A Szakosztály honlapja: <https://elftsv.hu/>.

A Sugárvédelem c. online folyóirat honlapja: <https://elftsv.hu/svonline/>

Facebook oldal: <https://www.facebook.com/elftsv>

A tartalom

EMLÉKEZTETŐ AZ ELFT SUGÁRVÉDELMI SZAKOSZTÁLY 2022. DECEMBER 8-I VEZETŐSÉGI ÜLÉSÉRŐL	1
SUGÁRVÉDELMI MIKULÁS 2022	5
AZ ELFT SUGÁRVÉDELMI SZAKOSZTÁLY 2022. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉNEK ÉRTÉKELÉSE	6
A XLVIII. SUGÁRVÉDELMI TOVÁBBKÉPZŐ TANFOLYAM ANYAGAI	8
AZ EURÓPAI IRPA VEZETŐK 19. TALÁLKOZÓJÁNAK ÖSSZEFOGLALÓJA.....	16
RÉGI IDŐK TANÚJA - NÁDASI IVÁN – 1. RÉSZ.....	20

A szerkesztést 2023. január 13-án zártuk le.

***A Hírsugárba szánt cikkeket, híreket a felelős szerkesztőnek kérjük beküldeni
cszi@t-online.hu***

***A Hírsugár összes eddigi száma és az aktuális szerzői indexe a Szakosztályt honlapján
található***

Rajzok: Déri Zsolt

***Aki friss sugárvédelmi híreket szeretne kör e-mailben kapni, kérését Katona Tündének
e-mailben jelezze (Katona@haea.gov.hu). Közzététel kéréssel szintén hozzá lehet
fordulni.***

Postázási cím változását kérjük a következő címekre egyidejűleg bejelenteni:

ELFT Titkárság <elft@elft.hu>, C. Szabó István <cszi@t-online.hu>

**2021-ben az Eötvös Loránd Fizikai Társulat Sugárvédelmi Szakosztályának tevékenységét
az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. támogatta. Ezúton is köszönjük a támogatást!**

EMLÉKEZTETŐ AZ ELFT SUGÁRVÉDELMI SZAKOSZTÁLY 2022. DECEMBER 8-I VEZETŐSÉGI ÜLÉSÉRŐL

A vezetőség 2022. december 8-án 13:00-kor személyes jelenlét mellett vezetőségi ülést tartott.

Résztvevők: Antus Andrea, Déri Zsolt, Katona Tünde, Kristóf Krisztina, Pesznyák Csilla, Petrányi János, C. Szabó István és Szűcs László vezetőségi tagok, illetve Deme Sándor, Pázmándi Tamás és Pónya Melinda, állandó meghívottak.

Kimentette magát: Bujtás Tibor, Elek Richárd és Taba Gabriella vezetőségi tagok, valamint Solymosi József, Soós Hajnalka és Vincze Árpád állandó meghívottak.

A vezetőség határozatképes, a következő napirendi pontokat tárgyalta:

1. Tájékoztató a legutóbbi vezetőségi egyeztetés óta történt fontosabb eseményekről

Előterjesztő: Pesznyák Csilla

Megszerveztük a Sugárvédelmi Mikulást, amely a vezetőségi ülés után, 14:00 órakor kezdődik.

2022. november 21-én megtartották az európai IRPA AS vezetők találkozóját, amelyről a következő napirendi pontban Petrányi János számol be.

2. Beszámoló az európai IRPA szervezetek vezetőinek találkozásáról

Előterjesztő: Petrányi János

Az európai IRPA Szervezetek vezetőinek találkozására 2022. november 21-én Münchenben került sor. A Sugárvédelmi Szakosztályt Pesznyák Csilla és Petrányi János képviselte.

Petrányi János előadásában ismertette a budapesti IRPA Kongresszus szervezésének tapasztalatait, értékelte a programokat és beszámolt a költségekről.

A találkozó több résztvevője is személyes tapasztalatairól számolt be a 6. Európai IRPA Kongresszussal kapcsolatban. Számos pozitív, a szervezést és a programokat, összességében az egész rendezvényt dicsérő vélemény kaptunk.

A következő Európai IRPA Kongresszusnak 2026. június 1–5. között Liverpool ad otthont. A szervezők hasznosnak találták Petrányi János előadását és néhány a budapesti kongresszuson bevezetett újító ötlet átvételét is fontolgatják.

3. Sugárvédelmi Mikulás

Előterjesztő: Antus Andrea

A Sugárvédelmi Mikulásra 67 fő jelentkezett. Az ELFT Titkárság megrendelte a büfét, amely már megérkezett. Így az előadóterem előterében a rendezvény hivatalos részét követően kötetlen beszélgetésre várjuk a résztvevőket.

4. Hírsugár

Előterjesztő: C. Szabó István

A következő, 96. szám tartalmazni fogja:
A jelenlegi vezetőségi ülés emlékeztetőjét,
Összefoglalót a 2022. évi Sugárvédelmi Mikulásról,
2022. év értékelését,
2023. év programját,
A XLVIII. Sugárvédelmi Továbbképző Tanfolyam meghirdetésének dokumentumait
A 96. szám várhatóan 2023. év elején fog megjelenni.

5. SVonline

Előterjesztő: Pesznyák Csilla
Az elmúlt időszakban nem jelentek meg cikkek.
Hamarosan felkerül a különszámok közé a XLVII. Sugárvédelmi Továbbképző Tanfolyam előadásainak pdf verziója és az előadások programfüzete, amely tartalmazza az előadások kivonatát is.

6. Új Sugárvédelem könyv

Előterjesztő: Pesznyák Csilla
2022. december 5-én kiküldésre került a Javaslat egy új, sugárvédelem című könyv kiadásával kapcsolatos munkaanyag.
A visszajelzések alapján a munkaanyagban szereplő határidőket módosítani fogjuk.
A kéziratok elkészítéséhez szükséges dokumentum sablon, amelynek a majdani kiadó követelményeinek is meg kell felelni.
A szakmai tartalmat egy erre a célra létrehozott bizottság fogja meghatározni.
A bizottság tagjaira – Deme Sándor, Pesznyák Csilla (vezető), Petrányi János – tett javaslatot a vezetőség elfogadta.
A támogatói háttér megkeresése, felkérése, a tartalom ismeretében, annak bemutatásával lehetséges.
Deme Sándor az előző Sugárvédelem könyv szerkesztésében szerzett tapasztalatok alapján néhány fontos követelményre hívta fel a figyelmet. Pesznyák Csilla javasolta, hogy 2023. január elején hívjanak össze online megbeszélést és ezeket a követelményeket, szerkesztő irányokat azon egyeztessék a szerzőkkel.

7. Sugárvédelmi oktatás

Előterjesztő: Pesznyák Csilla
Pesznyák Csilla elmondta, a sugárvédelmi oktatás reformjával, kidolgozásával kapcsolatban felhívást fog tenni a Sugárvédelmi Mikuláson, hogy küldjék meg a jobbító javaslataikat, dolgozzanak ki előremutató megoldásokat. A beérkező javaslatokat Pesznyák Csilla és Antus Andrea gyűjti majd össze és bevonja a munkába azokat a kollégákat, akik érdemi javaslatot tettek, vagy részletesebb

rálátásuk van a sugárvédelmi oktatás területére. Az így összegyűjtött, egységes keretbe foglalt javaslatokat egyeztetjük majd a vezetőséggel és az OAH-val is.

8. Jövő évi események, rendezvények

Előterjesztő: Antus Andrea

A jövő évi eseményekkel, rendezvényekkel kapcsolatos előzetes tervet Antus Andrea a vezetőségi tagok részére e-mail-ben megküldte. A vezetőségi tagok visszajelzései, észrevételei alapján összeállított jövő évi tervet a vezetőségi tagok elfogadták.

A két nagy rendezvényünk a következő időpontokban kerül megrendezésre:

2023. április 18-20. XLVIII. Sugárvédelmi Továbbképző Tanfolyam

2023. december 7. 2023 évváró – Sugárvédelmi Mikulás

9. XLVIII. Sugárvédelmi Továbbképző Tanfolyam

Előterjesztő: Antus Andrea

A XLVIII. Sugárvédelmi Továbbképző Tanfolyamot a vezetőség döntése alapján 2023. április 18-20. között rendezzük meg. Előzetes tervek szerint a továbbképzés helyszíne ismét Szeged, a Hotel Forrás lenne.

A vezetőség felkérte az ELFT Titkárságot, hogy kérjen be erre az időpontra vonatkozóan árajánlatot a hoteltől. Amennyiben elfogadható árajánlat érkezik, akkor a tervezett időponthoz igazítottan össze kell állítani a rendezvény meghirdetésének dokumentumait. A Hirdetményt legkésőbb 2023. január 2. hetének végén ki kell küldeni.

A Sugárvédelmi Nívódíj Pályázat kiírásával kapcsolatban egyeztetni kell a Somos Alapítvánnyal.

10. Egyebek

Antus Andrea ismertette, a Szakosztály e-mail címére érkezett egy felkérést, amelyben Madas Balázs kérte, hogy két, sugárvédelemmel kapcsolatos projektre vonatkozó információt az elektronikus levelezésen keresztül, körlevélben ismertessünk a tagsággal.

A vezetőség támogatja a kezdeményezést és Pesznyák Csilla is küld még hasonló pályázati kiírásról információt, amit megküldünk tagjainknak.

A 2023. évi vezetőségi ülések tervezett időpontjai:

2023. február 1.

2023. március 29.

2023. május 3.

2023. szeptember 6.

2023. október 25.

2023. december 7.

A 2023. évi rendezvények tervezett időpontjai:

2023. április 18-20. XLVIII. Sugárvédelmi Továbbképző Tanfolyam

2023. december 7. Sugárvédelmi Mikulás

Összeállította Antus Andrea

SUGÁRVÉDELMI MIKULÁS 2022

Antus Andrea

2022. december 8-án, két év után ismét személyes találkozással sikerült megrendezni az ELFT Sugárvédelmi Szakosztály évzáró rendezvényét, a Sugárvédelmi Mikulást.

Közel 45 fő vett rész a rendezvényen, amelyet Pesznyák Csilla, a Sugárvédelmi Szakosztály elnöke nyitott meg. Az elnöki köszöntőt követően Csilla értékelte az elmúlt évet, ismertette a Szakosztály tevékenységét, kitért a sikeresen megszervezett Európai IRPA Kongresszusra és a Szegeden megrendezett XLVII. Sugárvédelmi Továbbképző Tanfolyamra is. Szegeden nem volt mód átadni a 2022. évi Sugárvédelmi Emlékérem díjazottjának, Veres Mihálynak a Szakosztály elismerését tükröző plakettet, így erre is a Sugárvédelmi Mikuláson került sor.

Az éértékelést követően Veres Mihály ismertette az ISOTOPTECH Zrt. jelenlegi tevékenységeit, terveiket és a kitűzött célokat, fejlesztési irányokat.

A következő előadásban Rékasi Zsófia bemutatta a PROCORAD összemérés keretében folyadékszintillációs módszerrel vizeletben mért trícium és radiokarbon vizsgálatok eredményeit.

A Fizikus Vándorgyűlésen elhangzott már Pesznyák Csilla előadása Sugárvédelem az egészségügyben címmel, de az ottani sikerre való tekintettel a

Szakosztály vezetősége úgy vélte, hogy tagjaink is szívesen megismernék a téma átfogó ismertetését.

Az előadásokat követően kellemes büfé mellett jó hangulatú beszélgetésekkel záródott a 2022. évi Sugárvédelmi Mikulás.

Elsősorban szeretnénk megköszönni az előadóknak, hogy vállalták az előadások elkészítését és bemutatását. Külön köszönettel tartozunk az Országos Atomenergia Hivatalnak, hogy biztosította a helyszínt a rendezvényünknek.

Sajnos a rendezvény kapcsán egy lényeges szervezési kérdést is meg kell említeni. A Sugárvédelmi Mikulásra 66 fő jelentkezett. Ezt figyelembe véve az ELFT Titkárság 60 főre rendelte meg a büfét a rendezvényt megelőző héten. Az előzetes jelentkezések ellenére csak mintegy 45 fő részvételével tartottuk meg az eseményt, amely ezáltal felesleges mennyiségű étel és ital megrendelést, azaz indokolatlan költségtöbbletet eredményezett.

Kérjük minden tagtársunkat, hogy a továbbiakban megfontoltan jelezzék egy-egy rendezvényre a részvételi szándékot és lehetőleg időben a lemondást.

AZ ELFT SUGÁRVÉDELMI SZAKOSZTÁLY 2022. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉNEK ÉRTÉKELÉSE

Pesznyák Csilla

A vezetőség tagjai: elnök: Pesznyák Csilla, titkár: Antus Andrea, tagok: Bujtás Tibor, Déri Zsolt, Elek Richárd, Katona Tünde, Kristóf Krisztina, Petrányi János, C. Szabó István, Szűcs László, Taba Gabriella. Állandó meghívottak: Deme Sándor, Pázmándi Tamás, Pónya Melinda, Solymosi József, Soós Hajnalka és Vincze Árpád.

A XLVII. Sugárvédelmi Továbbképző Tanfolyamot személyes részvétellel szervezzük meg Szegeden szeptember 13–15 között. A tanfolyamon 152-en vettek részt, három cég állított ki. Összesen 25 előadás, ebből 4 továbbképző jelleggel hangzott el. Valamint volt két kerekasztal megbeszélés az OSJER és a pulzált neutronmérés témákban. A Sugárvédelmi Szakcsoport/szakosztály 60 éves ez évben. Köszöntőt mondott Ormos Pál az ELFT Elnöke. A szakosztály/szakcsoport életét összefoglalta Deme Sándor alapító tagunk. Látogatást szerveztünk az ELI-ALPS kutatóközpontba.

A banketten került kihirdetésre, de a Sugárvédelmi Mikulás alkalmával került átadásra a Sugárvédelmi Emlékérem, amit ez évben a vezetőség Veres Mihálynak adományozott.

A továbbképzés sikerességéhez nagyban hozzájárultak támogatóink is, akiknek külön köszönetet szeretnék mondani: MVM Paksi Atomerőmű Zrt, Somos Alapítvány, Gamma Műszaki Zrt, Radchem Kft, Canberra Packard Kft, Isotoptech Zrt, Spectrum Méréstechnika Kft.

Az IRPA2022 Európai Kongresszus mindenki meglegedésére nagyon eredményes volt, úgy a szakmai program, mint a társasági események nagyon

népszerűek voltak, teljes mértékben megfeleltek a magas nemzetközi szakmai elvárásoknak. A kongresszuson 433 fő vett részt, ebből 101 fő online, valamint 68 fő tartozott a fiatal kutató kategóriába. A Fiatal Kutatók Versenyét támogatta az EU IRPA2022 kongresszus szervezői, a Somos Alapítvány és az IRPA16 világkongresszus szervezői. Köszönöm a helyi szervezők önzetlen munkáját.

A Magyar Fizikus Vándorgyűlést 2022. augusztus 21–24. között szervezte meg az ELFT Veszprémben. A sugárvédelmi szekcióban négy előadást tartottak a kollégák különböző témakörökben.

A Sugárvédelmi Mikulást is sikerült személyes jelenléttel megszervezni. A kollégák három előadással készültek különböző sugárvédelmi témákban.

Az elmúlt évben a vezetőségi ülések kéthavonta voltak, előre meghatározott időpontokban, online Zoom, illetve Webex felület használatával. Létszám és tagdíjfizetés: A szakcsoport létszáma mára mintegy 158 fő, az előző ciklusban 157 fő volt. A létszám nem változott lényegesen, némi fluktuáció látható. A tagdíjfizetés minden évben nehézkes.

Az IRPA Európai Vezetők 19. Találkozóján részt vett Pesznyák Csilla és Petrányi János.

Kapcsolattartás: A tagsággal és az érdeklődőkkel igyekszünk folyamatos kapcsolatot tartani körlevelek útján, a Hírsugár segítségével, és a szakosztály honlapján keresztül: <https://elftsv.hu>

A szakosztálynak van Facebook oldalai is: <https://www.facebook.com/elftsv>

Hírsugár: A felelős kiadó Pesznyák Csilla, a Szakosztály elnöke, szerkesztők C. Szabó István (felelős szerkesztő), Deme Sándor és Déri Zsolt. Megjelent a Hírsugár 95. száma, továbbá elkészült egy 94+ szám, amiben megjelentettük az IRPA2022 Európai Kongresszus művészeti versenyének pályamunkáit.

Sugárvédelem online folyóirat: a főszerkesztő Vincze Árpád, a szerkesztő Pesznyák Csilla, a technikai szerkesztő Deme Sándor, a szerkesztőbizottság a mindenkori vezetőség. Külön kiadványban megjelennek a Továbbképző Tanfolyam előadásai. 2022-ben sikerült három cikket megjelentetni. Nagyon várjuk további kéziratok érkezését.

Köszönöm a vezetőség lelkes munkáját, sok sikert kívánva a következő évhez. A vezetőség nevében köszönöm tagjaink kitartó támogatását és aktív részvételét.

A Sugárvédelmi Szakosztály Vezetősége nevében mindenkinek békés ünnepeket, jó egészséget és sikerekben gazdag újesztendőt kívánok.

A XLVIII. SUGÁRVÉDELMI TOVÁBBKÉPZŐ TANFOLYAM ANYAGAI ELSŐ KÖRLEVÉL

a XLVIII. Sugárvédelmi Továbbképző Tanfolyamról

Az ELFT Sugárvédelmi Szakosztálya ebben az évben április 18–20. között rendezi meg a XLVIII. Sugárvédelmi Továbbképző Tanfolyamot Gyulán, a Hunguest Hotel Erkel szállodában

(https://www.hunguesthotels.hu/hu/hotel/gyula/hunguest_hotel_erkel).

A tanfolyam április 18-án ebéddel kezdődik és 20-án ebéddel ér véget.

A Szakosztály vezetése felkéri a tagjait és minden további hazai sugárvédelmi szakembert, hogy az elmúlt időszakban végzett munkájának eredményeit szóbeli előadás formájában ismertesse a tanfolyamon.

A szerzők idén is pályázhatnak a **SOMOS Alapítvány** által alapított **Sugárvédelmi Nívódíjra**. A pályázati feltételekről a mellékelt Pályázati felhívásban olvashatnak.

A tanfolyam idején kerül átadásra a Szakosztály elődje, a Sugárvédelmi Szakcsoport által alapított Sugárvédelmi Emlékérem. Kérjük minden tagunkat, hogy tegyék meg javaslatukat a Sugárvédelmi Emlékérem odaítélésére (ürlap csatolva). Az eddig jutalmazottak névsora a honlapunkon <http://elftsv.hu/> található (Rólunk/A Szakosztályról/ Sugárvédelmi Emlékéremmel kitüntetettjeink)
Beküldési határidő: 2023. március 1.

A tanfolyamra a csatolt **jelentkezési lapot** és az Emlékérem odaítélésére tett javaslatokat az ELFT címére kérjük beküldeni (levelezési cím: Eötvös Loránd Fizikai Társulat, 1092 Budapest, Ráday utca 18. fsz. 3. e-mail: elft@elft.hu) **2023. március 1-ig**.

A jelentkezés ingyenes lemondási határideje: 2023. március 8.. A lemondási határidő és április 5. közötti időszakban történő visszalépés esetén a hotel által meghatározott százalékos arányban kell a díjat kifizetni. Ezen időpont után történő lemondás esetén a továbbképzés teljes részvételi díját ki kell fizetni. A személycseréket április 5-ig tudjuk elfogadni.

Kérjük, hogy a jelentkezési lapon a számlázási adatokat (vevő név és cím, adószám) körültekintően töltsék ki, mert 2020.07.01-től a NAV-nál szigorodtak a számlázási szabályok, és hibás vevő adatok megadása esetén nem stornózzhatunk. Erre csak az összeg változása vagy a teljesítés megfiúsulása esetén lesz lehetőség. Az adószám megadása kötelező!

Az előadások kivonatait elektronikus formában az svszakcsop@gmail.com címre kérjük beküldeni. **Beküldési határidő: 2023. március 1.**

A Nívódíj pályázóktól is kérünk előadás kivonatot **2023. március 1-ig**, mert a programot csak így tudjuk időben összeállítani. A Nívódíj pályázatok kivonataira kérjük ráírni, hogy „Sugárvédelmi Nívódíj 2023 pályázat”. A Nívódíj pályázatok

teljes anyagát a mate.solymosi@somos.hu címre kérjük megküldeni. **Beküldési határidő: 2023. március 1.**

A tanfolyammal kapcsolatban további információ a szakosztály és a társulat honlapján (<http://elftsv.hu/>, <http://elft.hu/>) található.

Az előadások kivonatai magyar és angol nyelven készüljenek, a következő formátumban:

Oldal mérete (külön-külön oldalon a magyar és az angol): A5.

Az egy oldalnyi terjedelmet kérjük betartani, mert a program füzet így szerkeszthető egységesen.

Az egy oldal terjedelmet meghaladó részt nem tudjuk megjelentetni.

Margók: minden oldalon (fent, lent, jobb- és baloldalon) 2,0 cm.

Sorköz: Szimpla.

Az előadás címe: Times New Roman 12pts, nagybetűs, félkövér, középre rendezve.

*Az előadók neve: Times New Roman 12pts, félkövér, középre rendezve. **Az egységes forma miatt és a szekció elnökök munkájának megkönnyítése érdekében kérjük a szerzők keresztnevének teljes kiírását!***

A munkahely megnevezése: Times New Roman 12pts, dőlt, középre rendezve.

A szöveg: Times New Roman 11pts, normál, bekezdések 0,5 cm behúzással.

Mellékletek:

- Jelentkezési lap
- Ártájékoztató a részvételi költségekről
- Jelölőlap az ELFT Sugárvédelmi Szakosztály 2023. évi Sugárvédelmi Emlékérmére
- Pályázati felhívás a Sugárvédelmi Nívódíj pályázatra

Budapest, 2023. január 12.

Baráti üdvözlettel:

Antus Andrea

a szervezőbizottság nevében

JELENTKEZÉSI LAP

A XLVIII. Sugárvédelmi Továbbképző Tanfolyamon részt kívánok venni:

Név: _____

Munkahely: _____

Levelezési cím: _____

Telefon: _____

E-mail: _____

Az alábbiakban a választott helyen tegyen x jelet, vagy aláhúzással jelölje!

Alábbiak szerint kérek szállást: ☐ egyágyas elhelyezést kérek

☐ kétágyas elhelyezést kérek

A következő éjszakára kérek szállást: április 18. (kedd) ☐ április 19. (szerda) ☐

Kétágyas elhelyezés esetén, kérjük megadni az esetleges szobatárs nevét:

.....

Csak a tanfolyam egy napján veszek részt: április 18. ☐ április 19. ☐ április 20. ☐

Megjegyzés az étkezéssel vagy szállással kapcsolatban:

.....

.....

A Sugárvédelmi Szakosztály tagja vagyok (2023. évi tagdíjat befizettem):

igen ☐ nem ☐

A nyugdíjas tagok részére járó kedvezményt szeretném kérni: igen ☐ nem ☐

A részvételi díj befizetését készpénzben a helyszínen szeretném rendezni: ☐

A részvételi díjat a munkahelyem fizeti. Kérem, hogy a munkahelyemre küldjenek számlát: ☐

A számlázási feltételeket kérjük, egyeztesse gazdasági vezetőjével, mert a számla kibocsátása után módosításra már nem lesz lehetőség. A számlán szállás, étkezési költség és szervezési díj fog szerepelni.)

Dátum: 2023.

aláírás

Jelentkezési határidő: 2023. március 1. (postabélyegző).

(cím: Eötvös Loránd Fizikai Társulat, 1092 Budapest, Ráday utca 18. fsz./3., elft@elft.hu)

MUNKAHELYI IGAZOLÁS

Vevő adatai (számlázási név és cím, adószám):

.....
.....

A számla postázási címe és kontaktszemély megadása:

.....

Megjegyzés a számlához:

A fenti jelentkezési lapon megadott(név)
munkatársunk tanfolyami részvételi díját,Ft-t + ÁFA-t
átutaljuk, kérjük a számlát a munkahely nevére és címére kiállítani és a postázási
címre küldeni.

Dátum: 2023.

PH

a munkahelyi vezető aláírása

**TÁJÉKOZTATÓ A GYULÁN, 2023. ÁPRILIS 18–20. KÖZÖTT
TARTANDÓ XLVIII. SUGÁRVÉDELMI TOVÁBBKÉPZŐ TANFOLYAM
RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGEIRŐL**

Részvételi díjak:

1. Kétágyas elhelyezéssel tagoknak:

Szállás (félpanzióval + wellness + IFA	45.100.- + 5% ÁFA
3 ebéd + bankett felár itallal	27.100.- + 27% ÁFA
Szervezési költség	<u>10.000.- + 27% ÁFA</u>
Összesen	82.200.-Ft + ÁFA

2. Kétágyas elhelyezéssel nem tagoknak:

Szállás (félpanzióval + wellness + IFA	45.100.- + 5% ÁFA
3 ebéd + bankett felár itallal	27.100.- + 27% ÁFA
Szervezési költség	<u>14.000.- + 27% ÁFA</u>
Összesen	86.200.-Ft + ÁFA

3. Egyágyas elhelyezéssel tagoknak:

Szállás (félpanzióval + wellness + IFA	69.100.- + 5% ÁFA
3 ebéd + bankett felár itallal	27.100.- + 27% ÁFA
Szervezési költség	<u>10.000.- + 27% ÁFA</u>
Összesen	106.200.-Ft + ÁFA

4. Egyágyas elhelyezéssel nem tagoknak:

Szállás (félpanzióval + wellness + IFA	69.100.- + 5% ÁFA
3 ebéd + bankett felár itallal	27.100.- + 27% ÁFA
Szervezési költség	<u>14.000.- + 27% ÁFA</u>
Összesen	110.200.-Ft + ÁFA

5. Egynapos részvétel díja ebéddel: 16.000.-Ft + 27% ÁFA

6. A nem a teljes tanfolyamon résztvevők/szállást nem igénylők költségeit egyedi számítással határozzuk meg. Kérjük, hogy írjon e-mailt az elft@elft.hu-ra.

7. A NYUGDÍJAS TAGOK részére szükség esetén a szervezési költséget elengedjük!

A részvételi díj tartalmazza a szállás és a büféétkezések, valamint a kiadvány és a szervezés költségeit. Az ELFT Sugárvédelmi Szakosztály tagjainak kedvezményét csak azon tagtársaink vehetik igénybe, akik a jelentkezési határidőig a 2023. évi tagdíjukat befizetik. Az egynapos részvétel díja az ebéd, a kiadvány és a szervezés költségeit foglalja magában.

A parkolás ára 1500 Ft/autó/éj, amely igénybevétel esetén, a helyszínen a recepciónál fizetendő.

JELÖLŐLAP

az ELFT Sugárvédelmi Szakosztályának 2023. évi Sugárvédelmi Emlékérmére

A Sugárvédelmi Emlékéremre az ELFT Sugárvédelmi Szakosztály bármely tagja jelölhető. A beérkezett jelölések alapján a Szakosztály vezetősége szavazással választja ki a díjazni kívánt tagtársat. A Szakosztály hivatalban lévő vezetőségének tagjai és a már díjazottak nem jelölhetők.

Az eddig kitüntetettek névsora a Szakosztály honlapján (<http://elftsv.hu/>) található. (Rólunk/A Szakosztályról/ Sugárvédelmi Emlékéremmel kitüntetettjeink)

A 2023. évi Sugárvédelmi Emlékéremre javasolom:

Indoklás:

2023.

(aláírás)

A jelölés beküldési határideje: 2023. március 1., az ELFT címére:

elft@elft.hu, 1092 Budapest, Ráday utca 18. fsz/3.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Sugárvédelmi Nívódíj 2023.

A „Somos Alapítvány – a védelmi és biztonsági oktatásért és kutatásért” nevű közhasznú szervezet (továbbiakban: Alapítvány), együttműködésben az Eötvös Loránd Fizikai Társulat (ELFT) Sugárvédelmi Szakosztályával, a sugárvédelem területén folyó kutatások kiemelkedő eredményeinek méltó elismerésére ösztöndíjat alapított „Sugárvédelmi Nívódíj” elnevezéssel.

A Sugárvédelmi Nívódíj 2023-ban (továbbiakban: **Nívódíj**) azoknak a kutatóknak adományozható, akiket erre **a sugárvédelem szakterületén** végzett kutatásaikkal elért kimagasló eredményük alapján a **Szakértői Kuratórium** érdemesnek ítél. A **Nívódíj** mellett **Különdíj** is adományozható annak az **egy pályázónak, akinek az előadása a közönség szavazata alapján a legjobbnak minősül.**

Az elbírálás alapja:

1. A pályázók (kutatók) minimálisan 12 ezer leütés (legalább hat oldal), maximálisan 40 ezer leütés (legfeljebb 20 oldal, egy szerzői ív), tudományos formában írott közlemény kézirataként benyújtott pályaműve, amely lehet:

a/ a saját új eredményeket tartalmazó, megjelenésre tervezett cikk, vagy

b/ a saját új eredményeket tartalmazó, az elmúlt két évben már megjelent írásműnek a tartalmi ismertetője.

2. A fenti közlemény előadása, a pályázó személy által, az ELFT Sugárvédelmi Szakosztályának a szervezésében évente zajló „Sugárvédelmi Továbbképző Tanfolyam” elnevezésű konferencián (továbbiakban: Tanfolyam).

A Nívódíjra a pályaművet (cikket) a Sugárvédelem online folyóirat szerzői útmutatója és cikk sablonja szerint kell megszerkeszteni:

https://elftsv.hu/svonline/SV_online_utmutato_2022.pdf

A cikk sablon a letölthető innen:

https://elftsv.hu/svonline/SV_online_cikksablon.docx

A pályaművet e-mail mellékleteként kell beküldeni az Alapítványhoz erre a címre:

mate.solymosi@somos.hu

Beküldési határidő: 2023. március 1.

A pályaműveken, illetve a közzétett cikkeken is fel kell tüntetni: „Készült a SOMOS Alapítvány támogatásával”.

A Nívódíj pályázatnak a „Sugárvédelem” tankönyv Budapest, 2010. (szerkesztette: Fehér István és Deme Sándor) fejezetei által lefedett szakterületek képezik az alap témakörét. Egyéb témakörben beadott pályázatok befogadásáról a Szakértői Kuratórium saját hatáskörben dönt.

A **Nívódíj** pályázat nyerteseinek oklevél és ösztöndíj is jár.

Az ösztöndíjak nettó összege 2023-ban a következő:

I. Díj: 200.000 Ft, azaz kétszázezer forint,

II. Díj: 150.000 Ft, azaz százötvenezer forint,

III. Díj: 100.000 Ft, azaz százezer forint.

Különdíj (közönségdíj): 150.000 Ft, azaz százötvenezer forint

A díjak odaítélése:

Nívódíj: A pályaműveket két független opponens értékeli és pontozza, aminek alapján kialakul két helyezési sorrend. A **Szakértői Kuratórium** a helyszíni előadás alapján állít fel helyezési sorrendet. Az első díjat az a pályamű nyeri, amelyik a három helyezési sorrendszámot összeadva, a legkisebb össz-pontszámot éri el. A további helyezések az össz-pontszámok növekvő sorrendje szerint alakulnak.

Különdíj (közönségdíj): Az előadások alapján a jelen lévő közönség szavaz a legjobb előadásra. A díjat a legtöbb szavazatot kapó előadó kapja.

Megjegyzés: a Nívódíj bármelyik helyezett Díját és a Különdíjat azonos pályázó is megkaphatja.

Az **oklevél** a pályamű előadójának a *Tanfolyamon* kerül átadásra.

Az **ösztöndíj** kifizetésére a pályaműként benyújtott cikkek lektorált és javított változatának a „Sugárvédelem” online folyóiratban történt közzétételét követően kerül sor.

Az Alapítvány Kuratóriumának a döntése szerint **a fenti ösztöndíjak legalább hat pályázat esetén kerülnek elbírálásra és odaítélésre.** Ennél kevesebb pályázat esetén az odaítélhető díjak számáról és összegéről az Alapítvány Kuratóriuma saját hatáskörben dönt.

A határidőn túl beérkező, és a formai követelményeknek nem megfelelő, pályázatokat **az Alapítvány Kuratóriuma** az elbírálás során figyelmen kívül hagyja.

A pályázók a pályázat benyújtásával hozzájárulásukat adják ahhoz, hogy személyes adataikat a díj Kuratóriuma a díj odaítéléséhez szükséges mértékben és ideig felhasználja.

A két független opponens által **a sugárvédelem szakterületeihez tartozónak minősített pályaművekről** az Alapítvány Kuratóriuma értesíti a Tanfolyam programjának a szervezőjét.

A pályázóknak az előadás kivonatokat a Tanfolyam felhívásban megjelölt módon kell benyújtani a szervezőknek, **„Sugárvédelmi Nívódíj 2023. pályázat” megjelöléssel.**

a SOMOS Alapítvány Kuratóriuma

AZ EURÓPAI IRPA VEZETŐK 19. TALÁLKOZÓJÁNAK ÖSSZEFOGLALÓJA

Petrányi János

2022. november 21-én volt az európai IRPA vezetők 19. találkozója a Német-Svájci Sugárvédelmi Szakosztálynál (FS) Münchenben.

A rendezvényen 30 fő vett részt 15 európai IRPA szakosztályból, az IRPA elnöke (Webexen keresztül), Werner Rühm, az ICRP elnöke is ott volt. A magyar sugárvédelmi szakosztályt Pesznyák Csilla és Petrányi János képviselte.

1. Köszöntő és bevezetés

Hansruedi Völkle, a Német-Svájci Sugárvédelmi Szövetség (Fachverband für Strahlenschutz) elnöke nyitotta meg az ülést, és üdvözölte az ülés résztvevőit.

Prof. Dr. Michael Abend rövid előadást tartott a Bundeswehr Sugárbiológiai Intézetének (vendéglátó intézet) munkájáról.

2. IRPA aktualitások

Bernard LeGuen az IRPA elnöke (Párizsból webexen keresztül kapcsolódva) tájékoztatást adott az IRPA által szervezett legutóbbi és jövőbeli tevékenységekről és kongresszusokról.

Prof. Rühm az ICRP elnöke hangsúlyozta, hogy az IRPA nagyon fontos szerepet játszik az ICRP által a sugárvédelem területén megfogalmazott ajánlások megújításában. A gyakorlat és az alkalmazhatóság figyelembevétele nélkül az ICRP erőfeszítései haszontalanok lennének.

3. Tájékoztató az IRPA fiatal kutatók hálózatának 2021/2022-es tevékenységeiről

Az IRPA YGN elmúlt két évben végzett tevékenységeiről szóló beszámolót Franz Kabrt az Osztrák Sugárvédelmi Társaságtól tartotta. Kérte, hogy mielőbb küldjék vissza neki, a mentorálási gyakorlatról szóló kitöltött kérdőívet.

4. A társaságok legújabb tevékenységei

A különböző társaságok képviselői röviden beszámoltak az elmúlt évben végzett és a jövőre vonatkozó tevékenységeikről.

Az orvosfizikusok társaságaival való lehetséges együttműködési tevékenységeket is megvitatták. Az Angol szakosztály az orvosfizikusokkal egy közös bizottságot hozott létre, valamint közös rendezvényeket terveznek az Egyesült Királyságban.

5. Nemzetközi kongresszusok és események

a) IRPA 16 2024 Orlando / USA

Renate Czarwinski ismertette az aktuális információkat a 2024. július 7–12. között a Rosen Shingle Creek Hotelben, Orlandóban megrendezésre kerülő IRPA 16 kongresszusról.

A kongresszus témája: Radiation Harmonization: Standing United for Protection.

A kongresszuson a részvételi díjak:

650,-\$ normál díj

325,-\$ kedvezményes díj fiatal kutatóknak

70,-\$ diákoknak

<http://irpa2024.com/>

b) A 6. Európai Regionális Kongresszus tanulságai Budapest 2022-ben

Petrányi János összefoglalta a 2022. május 30. és június 3. között Budapesten megrendezett IRPA regionális kongresszus tevékenységét.

A kongresszus szervezése 2 évvel ezelőtt kezdődött. A beküldött cikkeket várhatóan 2023 márciusában teszik közzé. A tájékoztatást nagyra értékelte a következő, 2026-os európai IRPA kongresszust szervezői az angol sugárvédelmi szakosztály (SRP).

<https://irpa2022.eu/>

c) Európai Regionális IRPA Kongresszus 2026

Jim Thurston beszámolt a 2026 júniusában az Egyesült Királyságban, Liverpoolban megrendezendő 7. IRPA európai kongresszus előkészületeinek előrehaladásáról:

Ami a kongresszust illeti, az időpontok 2026. június 1. hétfőtől 5. péntekig tartanak.

A szerződés jelenleg készül, és hamarosan továbbítják az IRPA EB-nek.

Jelenleg azt javasolják, hogy Jim Thurston legyen a kongresszus szervezőbizottságának elnöke, és Claire-Louise Chapple legyen az IRPA EK összekötője a bizottságban.

A programbizottság/tudományos bizottság elnöki tisztségére még nem jelöltek ki senkit, erről az IRPA-val konzultálva döntenek majd.

Jim Thurston szeptember elején a Harris Associates-szel együtt, amely a kongresszus titkárságaként fog működni, meglátogatta a helyszínt Liverpoolban. Maga a kongresszus/kiállítás helyszíne kiváló létesítményekkel rendelkezik, és csodálatos helyen, a Liverpool Mersey folyó vízpartján található, jó szállodákkal, számos étteremmel és sok látnivalóval a helyszín közelében.

Az SRP megkereste a partnertársaságokat (az Egyesült Királyságban működő, a sugárvédelemben érdekelt egyéb szakmai szervezeteket – AURPO, BIR, BNMS, IPEM, RCR és SCoR), hogy vegyenek részt a kongresszus szervezésében a program/tudományos bizottságban való részvétel, valamint a szervezőbizottságban való lehetséges képviselő révén.

Szeretnék, ha az IRPA YGN tagjai is részt vennének a szervezésben, valamint szeretnék, ha a YGN tagjai a kongresszus egyes tudományos ülésein társelnöki tisztségét töltenének be.

A helyszín közelében található liverpooli múzeum beleegyezett, hogy helyet ad a szervezőknek, hogy a kongresszus hetében – amely a remények szerint az Egyesült Királyságban félévnyi szünet lesz – kiállítást rendezzenek az iskolások számára. Az SRP az iskolai tájékoztató/karrier-rendezvényekhez rendelkezésre álló kiállítási és gyakorlati anyagokat fogja használni, valamint kiállítókat fog ösztönözni a kongresszuson való részvételre.

6. IRPA 17 Valencia 2028

Eduardo Gallego tájékoztatást adott (Webexen keresztül) az IRPA17 "Ensuring Radiation Protection for the Future" című kongresszus szervezésének jelenlegi állásáról. A kongresszusra a valenciai konferenciaközpontban kerül sor 2028. május 28. és június 2. között a Spanyol szakosztály SEPR szervezésében.

Bemutatta a valenciai konferenciaközpont létesítményeit, a szálláslehetőségeket és a tervezett tudományos programot. Hamarosan felvesszük a kapcsolatot az együttműködő társaságokkal.

7. További rendezvények (szemináriumok, webináriumok)

ETRAP konferencia 2023. június 27-30. Groningenben, NL, <https://www.etrp.net/>.

A német szakosztály (SRP) 2023-ban Aberdeenben tartja éves ülését (az SRP 60. születésnapja).

Az északi sugárvédelmi szakosztályok éves találkozót tervez (angol nyelven) 2023. június 5–9. között Malmöben. Az első bejelentés a világhálón található, a második pedig a következő napokban jelenik meg.

A horvát társaság is tervez egy angol nyelvű szimpóziumot, amelyet 2023-ban tartanak a horvátországi Porecban 2023 április 18–21 között. <https://simpozij13.hdzz.hr/>

A belga szakosztály (BVS) szintén 2023-ban ünnepli 60. évfordulóját.

Az olasz szakosztály (AIRP) NORM-ok az olaj- és gáziparban című konferenciát rendeznek, 2023 júniusában Lampedusán.

A szerb szakosztály (DZZSCG) jövőre rendezi a „sugárvédelem 60 éve” című szemináriumát.

8. Aktuális kérdések

a) Jelentés a 2022. évi vancouveri ICRP-szimpóziumról és annak eredményéről

Az ICRP a vancouveri szimpózium eredményeit az ICRP honlapján cselekvési felhívásként fogja közzétenni. A már meglévő 30 munkacsoport mellett hamarosan több mint 20 ICRP munkacsoportot hoznak létre. <https://icrp2021.com/2022-conference-program/>

A következő ülés 2023 november 7–9 között lesz Tokióban.
<https://www.icrp.org/page.asp?id=579>

b) Részvétel az ICRP felülvizsgálatában - a tanácsadó testület tevékenységei

- Hansruedi Völkle ismertette az felügyelő bizottság tevékenységét.
- A francia sugárvédelmi szakosztály (SFRP) tevékenységeit Jean-Francois Lecomte ismertette. Továbbá bemutatta a sugárvédelmi rendszer felülvizsgálatával foglalkozó IRPA munkacsoportban való szerepvállalását, és tájékoztatót arról, hogy az SFRP szakértői munkacsoportot fog létrehozni.

c) A Sievert-díj jelöltjei

A Sievert díjat 4 évente ítéli oda egy bizottság az IRPA világ konferencián a sugárvédelemért sokat tevő személynek. <https://www.irpa.net/group.asp?id=89>

Japán, az Egyesült Királyság, Franciaország és Németország jelöl egy-egy jelöltet. További informális értesítéseket a jelöltekről, illetve a más társaságok jelöltjeinek támogatására irányuló érdeklődésről a koordinátornak (Renate Czarwinski) lehet küldeni. A Magyar szakosztály Pesznyák Csillát fogja jelölni. A Román és a Szerb szakosztály is Csillát fogja támogatni.

d) Választás IRPA EC 2024

IRPA vezető testületében lesz üresedés, ezért 2024-ben tartandó választásra európai jelölteket várnak.

9. Következő ülések:

A következő társaságok javasolták, hogy az európai IRPA vezetők találkozájának otthont adjanak. A listát (beleértve az ütemtervet is) a résztvevők az Európai IRPA AS 19. ülésén egybehangzóan elfogadták:

Ausztria ÖVS 2023. október 23. Bécsben.

Izrael ISRP (a helyszínt még meg kell határozni) 2024-ben.

Anglia SRP Liverpoolban 2025-ben

Spanyolország SEPR Valenciában 2026-ban

RÉGI IDŐK TANÚJA - NÁDASI IVÁN – 1. RÉSZ

Múltbéli megtörtént esetek

Szeretném a tisztelt olvasót emlékeztetni, vagy a fiatalokat tájékoztatni arról, hogy 1969. január elsején léptem be az akkori MTA Izotóp Intézetéhez, amelynek akkor Tétényi Pál volt az igazgatója. Azóta eltelt 53 év! Még leírni is sok!

A Hírsugár „Névjegy” rovatában (2009, 37–38. szám) sok, (számomra) érdekes eseményről tudtam beszámolni, de azóta is újra, meg újra eszembe jutnak mindenféle mulatságos, vagy tanulságos esetek. Arra gondoltam, hogy megírnék ezekből néhányat a Hírsugárnak, hogy a fontos meg hivatalos információk, munka- és útibeszámolók mellett olyan beszámoló is legyen, amely esetleg egy kis derűt, talán mosolyt is kivált az olvasóknál.

Az első sztori

Történt pedig, hogy amikor Teller Ede 1990 decemberében első alkalommal hazánkban járt, a Magyar Nukleáris Társaság felkérésére tartott egy előadást a BME „E” épületének nagyelőadójában a nukleáris energia felhasználásának jelenéről és jövőjéről. A viszonylag nem túl nagyszámú hallgatóság soraiban ott ültek a hazai sugárvédelem összes nagyjai. Én valahol a felső sorokban ültem, és amikor vége volt az amúgy érdekes előadásnak, a levezető elnök megkérdezte a hallgatóságot, hogy van-e kérdés a professzor úrhoz. Senki nem jelentkezett és a helyzet az idő múlásával kezdett egyre kínosabbá válni. Itt van a szakma csaknem összes nagyágyúja és nincs kérdés?

Vettem hát egy nagy lélegzetet és feltettem a kezem.

Na, ott az a kolléga hátul, tessék, mi a kérdés?

Nagyon zavarban voltam, de végül is kinyögtem: Kedves professzor úr, rengeteg új és érdekes információt hallottunk az atomenergiáról, az atomerőművekről, de nem esett szó a fúzióról. Mi a helyzet a fúzióval? Milyen a jövője a fúzióknak az energiatermelésben?

Teller Ede visszakérdezett: Mondja kolléga, mit szeretne, mennyi idő alatt válaszoljak a kérdésére? Egy perc, öt perc, egy óra, vagy egy nap alatt? Mert én erről a kérdésről bármennyi ideig tudok önnek beszélni.

Azután azt mondta: „Tessék tudomásul venni, hogy földi körülmények között az emberiség soha nem fogja tudni a fúziót energiatermelésre felhasználni.”

A második sztori

Ez az eset még akkor történt, amikor az MTA Izotóp Intézete volt az Illetékes Hatóság izotóp szállítási kérdésekben is, az OAH irodái a Madách-téren voltak és még volt Közlekedési Minisztérium, de még nem voltak mélygarázsok.

Aznap tárgyalás volt a Minisztériumban az izotópszállítások szabályainak változásairól és ott volt a minisztérium részéről Bujdosó Lajos és Csuhay Marianna, az OAH-t Czoch Ildikó, a Belügyminisztériumot Ecsédi elvtárs, az Izotóp Intézetet pedig én képviseltem. Talán a légügyi hatóságtól is voltak jelen, de a nevükre már nem emlékszem.

A minisztérium a Dohány utcában az Osvát és Hársfa utca között volt és szabad parkoló helyet közel-távol nem lehetett találni. A Dohány utca akkor a New York Kávéház felújítása miatt egyirányú volt a Körút felől és az állványzat az utca elején az úttest felét jó darabon elfoglalta. A Körút felőli végén ki volt téve egy parkolni tilos tábla, amelyet többen nem vettünk észre, amikor az állványzat megszűnése után nagy boldogan leparkoltunk.

Ezt nem lett volna szabad.

A tárgyalások lényegi részén túljutottunk, már csak a szöveg szerkesztése volt hátra, amikor elnézést kértem, de nekem még vissza kellett mennem az Intézetbe. Ennek hallatán az egyik hölgy jelezte, hogy neki is fontos dolga volna még a városban és megkérdezte, hogy el tudnám-e vinni.

Kiléptünk a minisztériumból és rossz érzésem támadt, mert nem láttam az első parkoló autót a Dohány utca sarkán és azután egyet sem, akik még reggel rajtam kívül azon a szakaszon parkoltak. Az utolsó helyről éppen az én Skoda 105-ösömet húzták fel a lopó autóra és mellette állt egy rendőr.

Nosza, siettünk oda és kiabáltam, hogy itt vagyok, ne vigyék már el az autót! A fiatal rendőr a fejét csóválta és közölte, hogy nem viszik el ugyan az autót, de megbírságol a helyszínen.

Mondtam, hogy hivatalos ügyben tárgyalni voltunk a minisztériumban, még az ő belügyes kollégája is ott volt, ő meg egyre csak azt kérdezte, hogy elhiszem-e neki, hogy az utca elején parkolni tilos tábla van kitéve. Azt mondta, hogy ha nem hiszem el, menjünk oda, megmutatja.

Mondtam, hogy persze, hogy elhiszem, de meg kell értenie, hogy hivatalos ügy miatt parkoltam ott. Próbáltam vitatkozni, (akkor még lehetett).

Végül kérdeztem, mennyi?

Azt mondta, hogy háromszáz. (Akkoriban ez elég nagy pénz volt)

Mondtam, hogy ekkora összeg nem biztos, hogy van nálam – és elővettem a pénztárcámat, amiben tíz- húsz forintosokból talán, ha száz forint összejött volna.

Mutattam a rendőrnek, aki elbizonytalanodott és úgy látszott, hogy megúszom figyelmeztetéssel, amikor alkalmi utasom kedvesen közbeszólt

– Tudok kölcsönadni...

Ennek hallatán a rendőr fiú akaratlanul is elmosolyodott, majd szigorú arccal azt mondta: – Na, menjenek tovább.

